

МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА: ЯК ЗАОЩАДИТИ НА ПОДАТКАХ

Із цієї статті ви дізнаєтеся: чи можна, виплачуючи матдопомогу працівникам та іншим фізособам, заощадити на сплаті податків і що для цього потрібно.

Що можна зробити на практиці: правильно оформити документи на надання матеріальної допомоги, щоб зменшити витрати роботодавця на сплату податків.

Систематична матдопомога: економимо на ЄСВ і податку на прибуток

У консультації на с. 27 ми з'ясували, що виплата систематичної матдопомоги своїм працівникам нічим не відрізняється від виплати зарплати в плані оподаткування доходів фізособи (отримувача).

Вигода тут може бути на сумі ЄСВ, якщо матдопомога значного розміру (більше 75 000 грн) виплачується всім або більшості працівників. А також на сумі податку на прибуток – адже сума матдопомоги зменшила базу обкладення податком на прибуток. Цей спосіб застосовний для підприємств, де рівень зарплат досягає максимальної бази ЄСВ (з 01.09.20 р. – 75 000 грн

на місяць), і виплата регулярної матдопомоги не призводить до додаткового (пропорційного) нарахування ЄСВ.

Приклад 1

У підприємства є вільний залишок прибутку до оподаткування в сумі 1 000 000 грн. Можливі варіанти його використання:

- 1 – сплатити податок на прибуток, а чистий прибуток спрямувати на виплату дивідендів;
- 2 – весь вільний залишок спрямувати на виплату матдопомоги (за умови, що зарплата у працівника більше 75 000 грн).

У табл. 1 наведено порівняльний аналіз вибраних варіантів.

(грн)

№ п/п	Показник	Варіант 1	Варіант 2
1	2	3	4
1	Чистий прибуток до оподаткування	1 000 000	1 000 000
2	Спрямовано на матдопомогу (витрати)	–	1 000 000
3	Податок на прибуток (18 %)	180 000	–
4	Сума нарахованих дивідендів (ряд. 1 – ряд. 3)	820 000	–
5	Податки з дивідендів: ПДФО (5 %) і військовий збір (далі – ВЗ) (1,5 %)	53 300	X
6	Податки з матдопомоги: ПДФО (18 %), ВЗ (1,5 %)	X	195 000
7	Сума до виплати	766 700	805 000

Як бачимо, при варіанті 1 сума податків становитиме 233 300 грн з виплатою дивідендів у сумі 766 700 грн, а при варіанті 2 сума податків дорівнює 195 000 грн і на руки працівники отримують 805 000 грн. Різниця очевидна.

Разова нецільова матдопомога

Економимо на ЄСВ і податку на прибуток

Цей спосіб підійде і підприємствам, у яких зарплати низькі. Виплата разової матдопомоги за визначенням не обкладається ЄСВ. Сума матдопомоги включається до витрат і зменшує оподатковуваний прибуток. Обсяг матдопомоги необмежений, обкладатися ПДФО і ВЗ буде сума матдопомоги, що перевищує 2 940 грн (для 2020 року).

Недоліком є «разовість» такої матдопомоги: її не рекомендується виплачувати всім працівникам і кожного місяця. Але така матдопомога може бути альтернативою виплаті дивідендів (наприклад, коли власник є працівником підприємства).

Приклад 2

Якщо взяти за основу дані прикладу 1 і припустити, що 1 000 000 грн спрямований на виплату нецільової благодійної допомоги одному працівникові, то сума податків становитиме всього 194 471 грн., у т. ч.:

- ПДФО – 179 471 грн [(1 000 000 грн – 2 940 грн) x 18 %].
- ВЗ – 15 000 грн (1 000 000 грн x 1,5 %).

На руки працівник отримає 805 529 грн (1 000 000 грн – 194 471 грн).

Якщо ж весь прибуток (після сплати податку на прибуток) пустити на виплату дивідендів, то сума всіх податкових платежів ста-

новитиме 233 300 грн, а сума до виплати – 766 700 грн.

На замітку! Виплачувати таку несистематичну матеріальну допомогу можна і непрацівникам підприємства. Фінансовий ефект буде той самий.

Економимо на ПДФО та ВЗ

Ідеться про економію в разі виплати неоподаткованої суми матдопомоги (2 940 грн для 2020 року) максимальній кількості фізосіб.

Тобто можна виплатити 29 400 грн матдопомоги одній особі і сплатити при цьому ПДФО та ВЗ у розмірі 5 159,70 грн [(29 400 грн – 2 940 грн) x (18 % + 1,5 %)]. А можна цю ж суму виплатити 10 фізособам по 2 940 грн і тоді сума ПДФО та ВЗ дорівнюватиме нулю.

Таким чином, **рекомендуємо** «залучати» для отримання нецільової благодійної (матеріальної) допомоги родичів, знайомих, друзів. Головне, щоб ці люди не отримували таку матдопомогу в різних місцях, інакше їм доведеться самим сплачувати податки, подавши річну декларацію про доходи (пп. 170.7.3 Податкового кодексу, далі – ПК).

Якщо є профспілка

На багатьох великих підприємствах створені та працюють профспілкові організації, які утримуються як за рахунок членських внесків, так і за рахунок перерахувань від роботодавця.

Тут можна отримати **подвійну вигоду**:

- **по-перше**, перерахування коштів профспілки для підприємства є витратами періоду, а значить, знижує платежі з податку на прибуток.

Але! Слід контролювати коригування на збільшення фінрезультату до оподаткування згідно з пп. 140.5.9 ПК (сума всіх перерахувань на неприбуткові організації, у т. ч. платежі профспілки, не повинна перевищити 4 % оподаткованого прибутку підприємства за попередній рік);

- **по-друге**, профспілка має право за своїм рішенням виплатити будь-якому члену профспілки не більше 2 940 грн (для 2020 року) на рік без утримання ПДФО та ВЗ (пп. 165.1.47 ПК).

Це означає, що протягом року працівник може отримати дві неоподатковані суми матдопомоги – від роботодавця і від профспілки. Ось тільки у формі № 1ДФ вони будуть відображені з різними кодами ознаки доходу – відповідно «169» та «167».

Подарунок замість матдопомоги – це вигідно?

Крім грошової матдопомоги підприємство може видавати фізичним особам (працівникам і непрацівникам) подарунки. Причому хоч кожного місяця, але щоб не справляти податки, вартість подарунка не повинна перевищувати 25 % мінімальної зарплати, установлені на 1 січня звітного року (пп. 165.1.39 ПК). Для 2020 року гранична вартість «неоподаткованого» подарунка становить 1 180,75 грн на місяць.

Припускаємо, що роботодавцеві складно буде кожного місяця придумувати, який би подарунок у межах зазначеної суми зробити працівникові. Але кілька разів на рік такі операції проводити можна. Оптимальний варіант – обдаровувати працівників сертифікатами на купівлю товарів у різних магазинах. До речі, ці сертифікати зазвичай мають зручний номінал – 100 грн, 250 грн, 500 грн, 1 000 грн.

Проте не забуваймо про фонд оплати праці, до якого включаються, зокрема, інші виплати індивідуального характеру працівникам у вигляді оплати товарів (пп. 2.3.4 Інструкції, затвердженої від 13.01.04 р. № 5). Тобто вартість переданих

P

сертифікатів (або інших товарів) є базою для нарахування ЄСВ та у Звіті з ЄСВ відображається у складі заробітної плати. Якщо подарунки роблять непрацівникам, тоді ЄСВ не нараховується, у Звіті з ЄСВ вартість подарунків не відображається.

Тому заощадити на ПДФО і ВЗ у схемі з подарунками вдасться, якщо подарунки «замінять» частину оплати праці або видаватимуться непрацівникам.

Якщо ж сума подарунка перевищить граничну величину, то сума перевищення обкладатиметься ПДФО з «натуральним коефіцієнтом», а ВЗ обчислюватиметься від номінальної суми перевищення (ЗІР, категорія 103.02).

У формі № 1ДФ доходи у вигляді подарунків у межах неоподаткованої суми відображаються з кодом ознаки доходу «160», сума перевищення – з кодом «126» як додаткове благо (ІПК ДПС від 20.02.20 р. № 709/6/99-00-04-06-03-06/ІПК).

Коригувань із податку на прибуток немає, оскільки матдопомога/подарунки передаються фізособам – платникам ПДФО (пп. 140.5.10 ПК).

Щодо **ПДВ** в операціях безплатної роздачі подарункових сертифікатів детально розказано в ІПК ГУ ДФС у м. Києві від 27.11.19 р. № 1559/ІПК/26-15-04-01-18. Зокрема, якщо вартість сертифікатів:

- включена до вартості продажу основної продукції/товарів/послуг – умовні зобов'язання з ПДВ згідно з п. 198.5 ПК не нараховуються;
- не включена до вартості продажу основної продукції – тоді податкові зобов'язання нараховуються, як при безплатному постачанні товарів за правилами п. 188.1 ПК.

Приклад 3

Співробітниця підприємства Гармаш А. Л. нараховано у вересні 2020 року зарплату в сумі 5 000 грн і видано подарунковий сертифікат в «Епіцентр» на 1 000 грн (граничну неоподатковувану суму не перевищено).

Бухгалтерський облік операцій показано в табл. 2.

www.balance.ua

- Демоверсія БСБ
- Одна відкрита стаття кожного номера
- Інформація про семінари/вебінари
- Анонси та архіви номерів

Таблиця 2

(грн)

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
1	Придбано подарунковий сертифікат до «Епі-центру»: – сума без ПДВ	Чек РРО, авансовий звіт	209	631	833,33
	– сума ПДВ	Податкова накладна	641	631	166,67
2	Нараховано зарплату за вересень 2020 року Гармаш А. Л.	Розрахунково-платіжна відомість працівника, типова форма № П-6*	92	661	5 000,00
3	Нараховано вартість подарунка у вигляді сертифіката	Наказ, розрахунково-платіжна відомість працівника	92	663	1 000,00
4	Стягнуто податки із зарплати (5 000 грн): – ПДФО (18 %)	Розрахунково-платіжна відомість працівника, типова форма № П-6	661	641/ПДФО	900,00
	– ВЗ (1,5 %)		661	642/ВЗ	75,00
5	Нараховано ЄСВ (22 %) на суму зарплати (5 000 грн) і вартість подарунка (1 000 грн)		92	651	1 320,00
6	Перераховано суми: – ПДФО	Платіжне доручення, виписка банку	641/ПДФО	311	900,00
	– ВЗ		642/ВЗ	311	75,00
	– ЄСВ		651	311	1 320,00
	– зарплати		661	311	4 025,00
7	Видано сертифікат	Видаткова накладна, відомість видачі	663	209	833,33
8	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ згідно з п. 188.1 ПК	Податкова накладна	663	641	166,67

* Затверджено наказом Держкомстату від 05.12.08 р. № 489.